

Augošiem kopā...

UAB "AGROLITPA"

aicina

**bioloģiskās un tradicionālās saimniecības pievienoties
lopbarības augu sēklu audzēšanā**

Jau šā gada rudens sējā aicinām pievienoties mūsu sēklkopības projektiem

Augusta beigās jūs varētu sēklai sēt inkarnāta āboliņu,
nedaudz vēlāk – kopā ar ziemāju labībām – arī rudzu un ungāru vīkus
<http://www.agrolitpa.lt/pupiniai-pasariniai-augalai-lv/>

Līdz 10. augustam sēklai vajadzētu iesēt graudzāles – daudzgadīgās aienes,
pļavas un niedru auzenes, auziņairesnes, pļavas skarenes u.c.

Sēklai piedāvājam audzēt arī tauriņziežus – sarkano, balto vai bastarda āboliņu u.c.
<http://www.agrolitpa.lt/migliniai-pasariniai-augalai-lv/>

Sēklkopības prasības un augu audzēšanas tehnoloģijas varat atrast:
<http://www.agrolitpa.lt/seklininkyste-lv/>

- Tauriņziežu dzimtas lopbarības augi
- Graudzāļu dzimtas lopbarības augi
- Citi lopbarības un eļļas augi
- Bioloģiskā sēklkopība: labība un lopbarības augi

Vairāk informācijas mūsu vietnē: <http://www.agrolitpa.lt/lv/>
Jūsu ērtībām visu nozīmīgo informāciju ievietojam latviešu valodā.

Sēklu pavairošanai nodrošināsim jums sertificētu, augstas kvalitātes sēklu (bieži superelites (A) vai elites (B)) un konsultācijas audzēšanas un ražas novākšanas jautājumos, sēklas sagatavošanas jautājumos. Slēdzam sēklu audzēšanas līgumus, jūs rūpējaties par sēklas sējumu aprobēšanu, mēs varam parūpēties par sēklu galīgo iztīrīšanu.

Ieguvums no sēklkopības jūsu saimniecībai:

- Jums būs izcili priekšaugi ziemas, vasaras labībai un rapsim. Tos audzējot pēc tauriņziežiem, raža būs ievērojami lielāka.
- Leknie tauriņzieži un daudzgadīgās graudzāles nomāc nezāles, attīra jūsu sējumus.
- Daudzgadīgās zāles var audzēt laukos, kas mazāk labvēlīgi citiem augiem (neproduktīvā augsne, vieglā augsne un paugurainos laukos, kūdrājos, mitrākās vietās), tās labi pasargā no erozijas.
- Sēklai audzējot sarkano, bastarda vai balto āboliņu, izpildīsiet zaļināšanas programmas prasības (par sēklām gūsiet ienākumus, augsne tiks bagātināta ar slāpekli, ietaupīsiet izdevumus dārgajiem slāpekļa mēslošanas līdzekļiem un to izmantošanai).
- Audzējot sēklai inkarnāta āboliņu, ražu novāc ļoti agri, bioloģiskajās saimniecībās atliek laiks augsnes apstrādāšanai, lai iznīcinātu vārpātu un citas nezāles, vieglāk organizēt citu augu novākšanu.
- Audzējot daudzgadīgās zāles 2–4 gadus, tiek atjaunots humusa daudzums augsnē, struktūra (saknes aiztur mitrumu un aktivizē augsnes mikroorganismu darbību, kuri sadala augu atliekas un salipina augsnes drupatas agregātos), pieaug augsnes biotas (slieku, baktēriju, sēņu) daudzums.
- Graudaugu un tauriņziežu sēklu glabāšanai nepieciešams mazāk vietas, ir mazākas transportēšanas izmaksas.
- Ražu var novākt vairākus gadus bez investīcijām sēšanai.

Inkarnāta āboliņš

(*Trifolium incarnatum* L.)

POSMS

APRAKSTS

Augsne

Piemērota vidēji mitra augsne, kas labi apgādāta ar kalciju un barības vielām, bez nezālēm. Labi aug visās augsnēs: gan smagāka un vieglāka mehāniskā sastāva augsnēs. Optimāls pH 5,8-7.

Augu seka

Sēj pēc agri novāktas ziemas labības (bieži priekšaugi ir ziemas mieži), pēc agro kartupeļu novākšanas, pēc tiem augiem, kas tiek agri novākti. Svarīgi, lai vismaz trīs iepriekšējos gadus zemes gabalā nebūtu audzēts āboliņš. Turklāt jāievēro vismaz 1 metra attālums no blakus esošā lauka, lai izvairītos no piemaisījumiem. Vismazākais izolācijas attālums metros no apkārtnējiem ziedputekšņu avotiem, kas var izraisīt nevēlamu krustošanos, ir vismaz 200 metri (ja lauki līdz 2 ha) vai 100 metri (ja lauki lielāki par 2 ha).

Mēslošana

Sēklas sējumiem audzēšanas sezonā nepieciešams no 50 līdz 70 kg/ha P_2O_5 un no 80 līdz 100 kg/ha K_2O , tāpēc audzēšanai izvēlētajiem laukiem jābūt bagātiem ar barības vielām.

Sējas laiks

Sēj otrajā augusta dekādē. Sadīgušajam sējumam jāpieņem spēkā un jāpagatavojas ziemai, taču tas nedrīkst pāraugt, lai labi pārziemotu.

Sēklas norma

4 miljoni dīgstošu sēklu uz hektāru, tas ir no 16 līdz 18 kg/ha, 1–2 cm dziļi, atstarpes starp rindām 20 cm. Vidējais 1000 sēklu svars ir apmēram 4 gramī. Lai sēklas pareizi iestrādātu, ir lietderīgi pirms sējas lauku norullēt.

Sējuma kopšana

Pēc sējas sausu augsni pierullē. Svarīgi, lai sējums sadīgtu vienmērīgi un ātri, tāpēc ir svarīgs augsnes mitrums sēšanas laikā. Pareizi sadīgušiem un labi attīstītiem augiem ir visas iespējas labi pārziemot. Rudenī un ziemā jāpievērš uzmanība pelējumam. Strauji aug arī tad, ja pavasarī ir zema temperatūra. Zied apmēram no maija vidus. Sēklas ievāc no pirmās ražas, jo noplauts neaug.

Novākšana

Sēklas nobriest līdz 10.–20. jūlijam. Ja sējums ir sauss, ražu novāc ar labi iztīrītu kombainu. Īpaša uzmanība jāvelta pareizai kombaina noregulēšanai. Parastos apstākļos inkarnāta āboliņa sēklu raža ir apmēram 500 kg/ha. Novācot ražu, sēklas nepieciešams pēc iespējas ātrāk iztīrīt un izžāvēt (vislabāk vēdinot). Kad sēklas izžāvētas vismaz līdz 12 % mitruma, veic galīgo attīrīšanu.

Cits

Bītes palielina āboliņa sēklu ražu.

Smiltāja vīķi

(*Vicia villosa* Roth.)

POSMS

APRAKSTS

Augsne

Smiltāja vīķi ir mazāk prasīgi pret augsni nekā vasaras sējamie vīķi. Labi auga vieglākās sausākās augsnēs (kā rudzi). Smiltāja vīķiem ir piemērotas tādas pašas augsnes kā rudziem. Slikti aug smagās māla augsnēs. Tiem labāk ir piemērotas kalņainas augsnes, bet var augt arī skābās augsnēs, kaut aug sliktāk.

Augu seka

Labākās priekšaugu kultūras – vasaras un ziemas labības. Smiltāja vīķi sēklkopībai sējami tikai ar ziemas rudziem. Pēc ziemas vīķu ražas novākšanas augsnē paliek vairāk kā 3,5 tonnas sakņu un rugāju sauso organisko vielu. Pēc smiltāju vīķiem, kas audzējami sēklai, sējami tādi paši augi, kā pēc rudziem. Smiltāju vīķu–rudzu maisījums ir laba priekšaugu kultūra citiem augiem.

Mēslošana

Mēslojot ar P un K mēslojumiem, smiltāja vīķi ir izturīgāki pret ziemas aukstumu. PK normas izvēlamas pēc augsnes auglības kā rudziem, vēl labāk tos ir sēt pēc labi iemēslotiem priekšaugiem. Vīķu sēklu audzēšanas gabalu ar slāpekli mēslojot nav nepieciešams.

Sējas laiks

Smiltāju vīķu un rudzu maisījumu var sēt augusta beigās (ap 25.08.) un sēt līdz septembra vidum. Taču ieteicams pirmos iesēt smiltāju vīķus (augusta sākumā), bet pēc 2–3 nedēļām, vīķiem jau paaugoties, sēt rudzus, tad rudzi nenomāks smiltāju vīķus, kas sākumā aug lēni. Ziemas vīķiem līdz ziemas aukstumam ir jāpaspēj labi iesakņoties un izaudzēt pietiekamu virszemes masu, jo vāji augi mēdz būt jutīgāki pret nelabvēlīgiem ziemošanas apstākļiem, bet īpaši pret lielām temperatūru svārstībām.

Sēklas norma

Tīri smiltāja vīķi sēklām nav audzējami. Vidēja smaguma augsnēs – 60–80 kg/ha smiltāju vīķu un 120–140 kg/ha rudzu, Vieglākās augsnēs rekomendējams sēt 45–80 kg/ha smiltāju vīķu un 120–140 kg/ha rudzu. Sējas dziļums ir tāds pats kā rudziem: smagākas augsnēs – 2–3 cm, vieglākās – 3–4 cm. Smiltāju vīķu sēklas ir smalkas, melnas vai tumši brūnas, 1000 sēklu masa – ap 25–30 g.

Sējuma kopšana

Smiltāja vīķiem ir ļoti piemērotas sniegotas ziemas. Balstoties uz praksi, 2013.–2017. g. esot mainīgām ziemām Lietuvā, smiltāja vīķi neizsala. Sējuma kopšana tāda pati kā ziemas rudziem.

Novākšana

Audzējot vīķus sēklai, ir jāskatās vīķu nobriešana – jānovāc raža, kad nobrūnē 70–80 % vīķu pākšu. Raža novācama ar kombainu augustā, auglīgākās augsnēs – septembrī. To novākšana nav sarežģīta, jo nogatavojoties pākstis neatveras.

Cits

Smiltāja vīķi vieglākās zemēs labāk ziemo un aug, vairāk uzkrāj slāpekli, tādēļ labi der rudziem, kam audzējot kopā tiem būs laba uzturvērtību kvalitāte. Smiltāja vīķi ir medaini, ražo daudz nektāra.

Ungāru vīķi

(*Vicia pannonica* Crantz.)

POSMS

APRAKSTS

Augsne

Ungāru vīķi ir mazāk prasīgi pret augsni nekā vasarā sējamie vīķi. Labi aug vieglākās, sausākās augsnēs (kā rudzi). Slikti aug smagās māla augsnēs. Vislabāk tiem ir piemērotas kaļķainas augsnes, bet var augt arī skābākās augsnēs, kaut arī sliktāk.

Augu seka

Labākās priekšaugu kultūras – vasaras un ziemas labības. Ungāru vīķi sēklkopībai sējami ar ziemas rudziem, jo labi saskan to augšanas nosacījumi, un iegūstama labas kvalitātes rudzu raža. Pēc ungāru vīķu ražas novākšanas augsnē paliek vairāk kā 3,5 tonnu sakņu un rugāju sauso organisko vielu, tas īpaši uzlabo augsni pēc tiem sējamiem augiem. Pēc ungāru vīķiem, kas audzējami sēklai un ir sēti ar rudziem, var sēt arī vasaras kviešus un citus augus, kas ir piemēroti sēšanai pēc rudziem. Ungāru vīķu–rudzu maisījums ir laba priekšaugu kultūra citiem augiem, jo bagātina augsni, samazina nezāļu daudzumu.

Mēslošana

Mēslojot ar P un K mēslojumiem, smiltāja vīķi ir izturīgāki pret ziemas aukstumu. PK normas izvēlamas pēc augsnes auglības kā rudziem, vēl labāk sēt pēc labi iemēsliem priekšaugiem. Vīķu sēklai paredzēto gabalu ar slāpekli mēslojot nav nepieciešams.

Sējas laiks

Ungāru vīķu un rudzu maisījumu var sēt augusta beigās (ap 25.08.), iesēt līdz septembra vidum. Taču ieteicams vispirms iesēt ungāru vīķus (augusta sākumā), bet pēc 2–3 nedēļām, vīķiem jau paaugoties, sēt rudzus, tad rudzi nenomāks ungāru vīķus. Ziemas vīķiem līdz ziemas aukstumam ir jāpagūst labi iesakņoties un izaudzēt pietiekamu virszemes masu, jo vāji augi ir jūtīgāki pret nelabvēlīgiem ziemošanas apstākļiem, īpaši pret lielām temperatūru svārstībām.

Sēklas norma

50–60 kg/ha. Esot pietiekamam mitrumam, sēšanai tiek piedāvāts 200 kg ha maisījums (70 kg/ha vīķu un 120–140 kg/ha rudzu). Sējot ar rapsi, sējami 30–40 kg/ha vīķu un 8–10 kg/ha rapša. Sējas dziļums smagākās augsnēs – 3–4 cm. Optimālais sējas dziļums 5–6 cm. Sausās smilšainās augsnēs sēklas iestrādājamās 6–8 cm dziļumā. 1000 sēklu masa – ap 38–45 g.

Sējuma kopšana

Ungāru vīķiem ir piemērotas sniegotas ziemas. Ungāru vīķu zaļā masa nomāc nezāles, nodrošina vienmērīgu rudzu augšanu līdz ražas novākšanai.

Novākšana

Audzējot vīķus sēklai, ir jāskatās vīķu nobriešana – raža jānovāc, kad nobrūnē 70–80 % no vīķu pākstīm. Raža novācama ar kombainu augustā, auglīgākās augsnēs – septembrī. Tās novākšana nav sarežģīta, jo nogatavojoties pākstis neatveras.

Cits

Ungāru vīķi vieglākās zemēs labāk ziemo un aug, vairāk uzkrāj slāpekli, tādēļ ļoti labi aug ar rudziem. Tos audzējot kopā iegūsi labu uzturvērtību kvalitāti. Ungāru vīķi ir ļoti izturīgi pret sausumu un nogatavojas ātrāk par smiltāja vīķi.

Ložņu āboliņš

(*Trifolium repens* L.)

POSMS

APRAKSTS

Augsne

Vispiemērotākā augsne ir vidēja smaguma smilšmāls un mālsmilts. Augsnei ir jābūt gludai vai ar ne lielāku kā 2 – 3° slīpumu. Optimālais pH 6–7.

Augu seka

Labākās priekšaugu kultūras – labības. Ložņu āboliņam īpaši bīstamas ir daudzgadīgas nezāles, tādēļ, ja augsnēs tās ir daudz, saimniecībā vajadzētu paturēt melno papuvi un pēc tās sēt āboliņu. Tajā pašā laukā āboliņu var sēt pēc 3 gadiem.

Mēslošana

Labākie virsaugi ir agro šķirņu mieži. P un K mēslojumi tiem berami pēc pilnas normas, tostarp slāpekļa mēslojumus vajadzētu bērt ne vairāk kā 60 kg/ha a.v. Lietošanas laikā mēslojumi izberami vidēji P 60–80, K 70–90 a.v. kg/ha.

Sējas laiks

Sējot ar virsaugu, āboliņu sējas laiks ir atkarīgs no virsaugu augu sējas. Vispirms iesējams virsaugs, bet pēc tam sējams ložņu āboliņš. Sējot bez virsauga, ložņu āboliņu var sēt līdz jūlija sākumam.

Sēklas norma

Sējot ar 15 cm rindstarpām, pietiek izsēt 4–5 kg/ha dīgtspējīgu sēklu. Sējot bez virsauga, ar platām 30 cm rindstarpām, pietiek 3–4 kg/ha dīgtspējīgu sēklu. Ļoti būtiski tās ir neiestrādāt dziļāk par 0,5–1 cm. Vēloties sēklas atbilstoši iestrādāt, ir lietderīgi (vieglākās augsnēs – nepieciešams) pirms sējas lauku apstrādāt ar kultivatora rulli. Augsne apstrādājama ar kultivatora rulli arī pēc āboliņa sējas.

Sējuma kopšana

Iesējot ar virsaugu un to noplaujot, no lauka ir jānovāc salmi. Pret kaitēkļiem āboliņš apsmidzināms vienu reizi, ataugot rozetei. Audzējot sēklas no otrās zāles, mēdz būt tīrāks sējums, jo noplautās nezāles nespēj ataugt un nobriedināt sēklu. Ja ložņu āboliņa butonizācijas laikā ir sausums un ja āboliņš ir aizaudzis ar nezālēm, to sēklai var atstāt no pirmās zāles. Ja sēkla audzējama no otrās zāles, būtiski ir nenokavēt pirmās zāles plauju. Pirmo zāli vislabāk noplaut 8–10 cm augstumā, kad to pirmās galviņas kļūst baltas (maija trešā dekāde). Sējas laikā pret nezālēm izsmidzināmi herbicīdi, kad ložņu āboliņam ir 1–2 īstās lapiņas un vēlāk. Pret kaitēkļiem pirmo zāli ir jāapsmidzina divas reizes: kad āboliņš ir 10–17 cm augstumā un butonizācijas sākumā, paejot 10 dienām pēc pirmās apsmidzināšanas. Otrā zāli ir jāsmidzina vienu reizi, paejot apmēram divām nedēļām pēc pirmās plaušanas.

Novākšana

Baltais āboliņš nobriest jūlija otrajā pusē–augusta pirmajā pusē. Tas ir plaujams, kad 50–60 % no galviņām ir sausas un apbrūņējušas, un no tām ir viegli izkratāmas sēklas. Baltos āboliņus var apstrādāt ar desikantu, kad sējumā ir 65–70 % nobriedušu un pusnobriedušu galviņu. Labāk ar desikantu apstrādāt ir paejot 9 nedēļām no ziedēšanas sākuma (par ziedēšanas sākumu uzskatāms laiks, kad uzplaukst ap 10 % butonu). Apstrādājot sējumus ar desikantu, tos ir jānovāc ar kombainiem. Izkultas āboliņu sēklas ir nepieciešams pēc iespējas ātrāk iztīrīt, jo, paturot tās ilgāk, var samazināties to dīgtspēja. Sausas, ar mitrumu ne vairāk par 13 %, āboliņu sēklas ir viegli uzglabāt noliktavās.

Cits

Āboliņa ziedēšanas sākumā uz sējumu atvedamas bites. 1 m² ir 250–300 āboliņa galviņu, tām pietiek ar 1 bišu saimi, ja ir 500–600 galviņu – trīs bišu saimes, ja vairāk kā 700 galviņu – piecas bišu saimes.

Plavas āboliņš

(*Trifolium pratense* L.)

POSMS

APRAKSTS

Augsne

Labi aug visās augsnēs: smagāka un vieglāka mehāniskā sastāva. Optimālais pH 6–7.

Augu seka

Labākās priekšaugu kultūras – uzkrājošie augi. Ļoti auglīgās augsnēs tie var tikt sēti arī pēc ziemciešiem. Tajā pašā laukā tos var sēt jau pēc 4–5 gadiem. Labākie virsaugi ir mieži, ziemas rudzi un kvieši.

Mēslošana

Sēklas āboliņu sējumiem vajadzētu pietikt ar mēslošanu pirms sēšanas.

Sējas laiks

Sējot ar virsaugu, āboliņa sējas laiks ir atkarīgs no virsaugu augu sējas. Vispirms ir jāsēj virsaugs – mieži, auzas, bet pēc tam var sēt āboliņu. Auzu sējumā āboliņš var tikt sēts 2–3 nedēļas pēc auzu sējas. Sējot uz ziemciešiem, plavas āboliņš ir jāsēj agri pavasarī, tiklīdz ir izžuvusi augsne vai nokūstot snigam uz krūvēšiem.

Sēklas norma

8–10 kg/ha dīgtspējīgu sēklu, sējot ar 15 cm rindstarpām, vai 6–8 kg/ha, sējot bez virsauga ar platām 30 cm rindstarpām. Ļoti būtiski neiestrādāt dziļāk kā –1–2 cm dziļumā. Pirms sējas lietderīgi lauku apstrādāt ar kultivatora rulli.

Sējuma kopšana

Iesējot ar virsaugu un to nopļaujot, ir ļoti būtiski pēc iespējas ātrāk no lauka novākt salmus, lai āboliņš varētu normāli augt. Agrā āboliņa sēklu var audzēt no pirmās un otrās zāles. Ja sēklu ražu ir paredzēts novākt no otrās zāles, būtiski ir nenokavēt pirmās zāles pļauju. Pirmo zāli ir nepieciešams nopļaut līdz 1. jūnijam vai agrāk. Vēlīnā āboliņa sēkla iegūstama tikai no pirmās zāles.

Novākšana

Agrīnais plavas āboliņš nobriest jūlija otrajā – augusta pirmajā pusē, bet vēlīnais – augustā (mitros gados pat septembra pirmajā pusē). Plavas agrīno āboliņu var apstrādāt ar desikantu, kad sējumā 70–80 % ir nobriedušas un pusnobriedušas galviņas, bet vēlīnāku āboliņu – kad 80–90 %. Vislabāk apstrādāt ar desikantu ir 5–7 dienas pirms paredzētās pļaušanas. Agro āboliņu pirmās zāles sēklu novākšanas laiks mēdz būt paejot 8–10 nedēļām no ziedēšanas sākuma (par ziedēšanas sākumu uzskatāms laiks, kad sāk ziedēt ap 10 % butonu), bet vēlīnam āboliņam – paejot 6–10 nedēļām. Apstrādājot sējumus ar desikantu, tos ir jānovāc ar kombainiem. Izkultas āboliņu sēklas ir pēc iespējas ātrāk jāiztīra, jo tās paturot ilgāk, samazinās to dīgtspēja. Sausas, ne lielāka kā 13 % mitruma āboliņu sēklas ir viegli uzglabāt noliktavās.

Cits

Āboliņu ziedēšanas sākumā uz sējumu atvedamas bites, vislabāk apputeksnēšanai ir piemērotas Kaukāza kalnu pelēko un vietējo bišu krustojumus. Ja 1 m² ir 250–300 āboliņa galviņu, pietiek ar 1 bišu saimi, ja 500–600 galviņu – trīs, ja vairāk par 700 galviņu – piecas bišu saimes. Ja no āboliņu lauka līdz dravai ir lielāks attālums par 1 km, bites uz āboliņa lauku ir jāaizved.

Bastarda āboliņš

(*Trifolium hybridum* L.)

POSMS

APRAKSTS

Augsne

Bastarda āboliņš ir piemērots audzēšanai mitrās, skābās un kūdrainās augsnēs, kurās pļavas āboliņš augs sliktāk.

Augu seka

Labākās priekšaugu kultūras – labības. Kaut arī bastarda āboliņu ir mērķtiecīgi audzēt tīru, to tikpat veiksmīgi var audzēt arī ar virsaugu. Tad augsne sagatavojama virsauga augiem, bet āboliņš iesējams papildus. Tajā pašā laukā āboliņu var atkāroti sēt pēc 2–3 gadiem.

Mēslošana

Labākie virsaugi ir mieži. P un K mēslojumi tiem berami pēc pilnas normas, tostarp slāpekļa mēslojumu vajadzētu bērt ne vairāk kā 60 kg/ha a.v. Ja augsnēs pietrūkst bors un molibdēns, ir ļoti lietderīgi mēslot ar šiem mēslojumiem.

Sējas laiks

Sējot ar virsaugu, āboliņa sējas laiks ir atkarīgs no virsaugu augu sējas. Vispirms jāsēj virsaugs – mieži, bet pēc tam iesējams āboliņš.

Sēklas norma

4–6 kg/ha dīgļspējīgu sēklu, sējot ar 15 cm rindstarpām. Ļoti būtiski ir neiestrādāt dziļāk par 0,5–1,5 cm. Lietderīgi pirms sējas lauku apstrādāt ar kultivatora rulli.

Sējuma kopšana

Iesējot ar virsaugu un to noplaujot, no lauka jānovāc salmi, lai āboliņš varētu normāli augt. Bastarda āboliņu sēkla iegūstama tikai no pirmās zāles. Pret kaitēkļiem tas apsmidzināms divas reizes: āboliņam esot 5–8 cm augstumā un butonizācijas sākumā.

Novākšana

Bastarda āboliņš nobriest jūlija beigās – augusta pirmajā pusē. Noteikts, ka bastarda āboliņa pamatražu dod galviņas, kas zied jūnijā vai jūlija pirmajā pusē. Viens no iemesliem, kādēļ nenobriest vēlāk ziedošo galviņu sēkla – efektīva siltuma trūkums. Bastarda āboliņu var apstrādāt ar desikantu, kad sējumā 70–80 % ir nobriedušas un daļēji nobriedušas galviņas. Apstrādājot ar desikantu sējumus, tos ir jānovāc ar kombainiem. Izkultas āboliņu sēklas ir pēc iespējas ātrāk jāiztīra, jo paturot ilgāk var samazināties to dīgļspēja. Sausas, ne lielāka kā 13 % mitruma, āboliņu sēklas noliktavās ir labi uzglabājamas.

Cits

Tā kā bastarda āboliņš birst vairāk par sarkano āboliņu, tad būtiski ir nenokavēt ražas novākšanu. Āboliņa ziedēšanas sākumā uz sējumu atvedamas bites, apputeksnēšanai vispiemērotākie ir Kaukāza kalnu pelēko bišu un vietējo bišu krustojumi. Ja uz 1 m² ir 250–300 āboliņa galviņu, pietiek ar 1 bišu saimi, ja 500–600 galviņu – trīs, ja vairāk par 700 galviņu – piecas bišu saimes. Ja no āboliņa lauka līdz dravai ir lielāks attālums par 1 km, bites uz āboliņa lauku ir jāaizved.

Daudzgadīgas airesnes / Ganību airesnes

(*Lolium perenne* L.)

POSMS

APRAKSTS

Augsne

Vislabāk aug auglīgākās un mitrākās augsnēs, ir piemērotas vieglas, kultūraugiem piemērotas, nevārpaina smilšmāla augsnes. Slikti aug skābās smilšainās augsnēs ? piemērotas audzēšanai kūdrā. Nav piemērotas audzēšanai tur, kur ir augsts gruntsūdens, jo nepiecieš pārmērīgu mitrumu. Optimālais pH 5,5–7,0.

Augu seka

Labākās priekšaugu kultūras – ziemcieši, vasaras mieži vai vasarā kvieši, svarīgākais, lai virsaugi nekristu veldrē. Sēklu gabals uzturams vienu–divus gadus. Esot labvēlīgiem dabas apstākļiem var iesēt pēc ziemas rapšu novākšanas.

Mēslošana

Rekomendējams N 60 kg/ha. Nevar daudz mēslot ar slāpekli (sējums sakrītīs veldrē un raža samazināsies). Apakšauga laikā virsaugi ar slāpekli mēslojami pēc nepieciešamības, bet, lai nekristu veldrē, fosfors un kālijs – pa 60–80 kg/ha iestrādājams pirms sējas. Sējot ar virsaugu (labību), ir jānovērtē NPK nepieciešamība priekšaugu kultūras augiem. Daudzgadīgās airesnes slāpekli pieprasa vairāk nekā citas vārpveida zāles. Būtiski, lai līdz ziedēšanai tās nesakristu veldrē. Nobriestot sēklām, augiem vajadzētu būt noliektiem, lai neizbirtu nogatavojušās sēklas.

Sējas laiks

Vislabākais sējas laiks – maijs. Sējot bez virsauga, sēt var līdz augusta vidum. Daudzgadīgās airesnes ātri dīgst, labi aug, lieliski cerojas. No visām vārpu zālēm, daudzgadīgās airesnes ir visprasīgākās pēc siltuma.

Sēklas norma

Sējot bez virsauga, 6–8 kg/ha. Sējot ar virsaugu – 10–12 kg/ha. Rekomendējams sēt ar platām rindstarpām (15–30 cm). Būtiski iestrādāt sēklas nepieciešamajā 2 cm dziļumā, tādēļ irdenas augsnes pirms sējas vajag rullēt.

Sējuma kopšana

Ierīkojot aireņu sēklu gabalu, būtiski izvēlēties augsni, kas nav vārpaina. Sējuma kopšana tāda pati kā citām vārpu zālēm. Nezāles iznīcināmas katru gadu ar vārpainām labībām paredzētiem herbicīdiem. Izvēloties herbicīdu, ir jāskatās uz nezāļu attīstīšanās fāzi. Kopšana pret kaitēkļiem nav nepieciešama. Sējas laikā pāraugusi zāle nopļaujama otrajā oktobra pusē. Novācot ražu, uzaug atāls, kas ir jānopļauj beidzoties augu veģetācijai.

Novākšana

Sēklu novākšanas laiks – jūlija beigas. Lauks kļūst brūngans, braucot rokas gar skarām, sēklas nobirst pārāk nobriedušu augu dēļ. Nenokavēt ražas novākšanu – nobriedušas airesnes viegli nobirst. Iespējamais auglīgums – 900–1600 kg/ha. Novācamas ar kombaini, būtisks tītavu griešanās ātrums, lai griežoties neizkultstītu sējumu. Kulšanas laikā sēklas mēdz būt 17–20 % mitruma, tad tās ir mazāk jāžāvē. Sēklu mitrums sertificēšanai (pieņemšanai) 14 %. Žāvētavās ieplūstošā gaisa temperatūra ne augstāka par 32–35 °C.

Cits

Novācot lielu sēklu ražu, sējums visbiežāk kļūst retāks. Sējuma izretināšanās dēļ un iespējamās izsalšanas dēļ, sēklu raža audzējama 1–2 gadus. Aireņu sēklu sējumā vārpas nedrīkstētu būt.

Plavas auzene

(*Festuca pratensis* Huds.)

POSMS

APRAKSTS

Augsne

Labi aug visās auglīgās augsnēs. Var augt arī vieglākās sausās augsnēs. Vispiemērotākā ir mitra smilšmāla, māla un humusa augsne. Optimālais pH 5,5–7,0.

Augu seka

Var tikt audzētas augu sekā kā daudzgadīgas zāles vai atsevišķā gabalā, kur sēklu būs iespējams novākt 2–3 gadus. Var sēt pēc mēslotiem uzkrājošiem augiem.

Mēslošana

N 60–80, P 50–80, K 50–80 a.v. kg/ha, koriģējot pēc augsnes auglības. Mēslojams pirms sējas un katru gadu, novācot sēklu ražu. Lietošanas laikā katru pavasari precīzi un mērķtiecīgi jāmēslo ar slāpekli (45–60 N a.v. kg/ha). Nepārmēslot ar slāpekli, lai virsaugs nekristu veldrē.

Sējas laiks

Sējot ar virsaugu (miežiem) – pēc iespējas ātrāk, lai pietiktu mitruma sadīgšanai. Sējama rindas veidā.

Sēklas norma

12–14 kg/ha, sējot ar virsaugu. Sējot bez virsauga – 12 kg/ha. Sēkla iestrādājama 0,5–1,0 cm dziļumā.

Sējuma kopšana

Nezāles iznīcināmas katru gadu ar vārpveida labībām paredzētiem herbicīdiem. Nekavēt apsmidzināšanu ar herbicīdiem. Kopšana pret kaitēkļiem nav nepieciešama. Sējas laikā pāraugusī zāle noplaujama otrajā oktobra pusē, bet visbiežāk plaut nav nepieciešams.

Novākšana

Raža plaujama jūlija otrajā pusē. Novācama ar kombainu, sākoties cietajam briedumam. Kavēties nevar, jo sēklas izbirst. Lai mazāk nobirtu sēklas, ražu vislabāk novākt agri no rīta, lēni braucot ar kombainu (līdz 2 km/h), jo palielinot ātrumu, daļa sēklu izbirst ar jucekņiem. Izkultas sēklas tīrīt, žāvēt līdz standartā 14 % mitrumam. Auzenes plaujamas augstu, atstājot lielus rugājus. Ataugušais atāls nav plaujams, nedrīkst noganīt, atstājamas, lai nākamajā gadā ražas būtu lielāka.

Cits

Neliels pārmērīga ūdens daudzums lielu kaitējumu nenodara. Zāle var saglabāties 10 un vairāk gadus, bet sēkla novācama 2–3 gadus. Nav jutība pret sausumu, jo mitrumu saknes uzsūc no dziļākiem slāņiem. Izturīga pret aukstumu. Paēnā aug slikti.

Niedru auzenes

(*Festuca arundinacea* L.)

POSMS

APRAKSTS

Augsne

Aug visu tipu mitrās augsnēs, izņemot smagu mālu, sausas smilts un stipri skābās augsnēs. Vispiemērotākā ir normāla mitruma smilšmāla augsne, taču der arī vieglāks smilšmāls. Optimālais pH 5,5–6,0. Skābākas augsnes par pH 5,5 augsnēm vajadzētu kalpot.

Augu seka

Var tikt audzēta kā augu seka daudzgadīgo zālaugu vai atsevišķā gruntsgabalā, kur sēklu būs iespējams novākt 2.–3. gadā, neskaitot sējas gadu. Var sēt pēc mēslotiem uzkrājošiem augiem, viengadīgiem zālaugiem, kā arī ar mēsliem mēslootām ziemcietēm. Sējamas laukos, kuros nav nezāļu un kuri nav vārpataini. Sējamas bez vīrsauga. Reizēm var tikt sētas ar vīrsaugu, bet svarīgi, lai tas nenomāktu jauno auzu sējumu.

Mēslošana

Pirms sējas – P 40–80, K 60–80 a.v. kg/ha, koriģējot pēc augsnes auglības. Mēslojamas katru gadu, novācot sēklu ražu (P 50–80, K 60–80). Pavasarī mēslošana ar slāpekli palielina sēklu ražu. Pirms sējas rekomendējams N 60–80 kg/ha, pirmajā un otrajā gadā – N 100–150, turpmākos gados – ap 50–55 kg/ha. Ar slāpekli mēslojams divas reizes – pavasarī, sākoties veģetācijai, un novācot ražu. Rudenī jā mēslo ar slāpekli (45 kg/ha), lai stimulētu augu nobriešanu un cerošanos.

Sējas laiks

Agrā pavasarī, reizēm arī vēlāk – līdz jūlija sākumam. Kavējot sēju, sēklu sējumi ir retāki, samazinās sēklu raža.

Sēklas norma

8–10 kg/ha, sējot ar 30 cm rindstarpām. Sējot šaurrindu veidā – 10–14 kg/ha. Sēkla iestrādājama 2–3 cm dziļumā. Lietderīgi apstrādāt ar kultivatoru.

Sējuma kopšana

Nezāles iznīcināmas katru gadu ar vārpauģu labībai paredzētiem herbicīdiem vai pirmajā gadā ar irdināšanu 2–3 reizes (ja platas starprindas). Lietošanas gadā starprindas irdināmas agri pavasarī un novācot sēklu ražu. Kopšana pret kaitēkļiem – pēc nepieciešamības. Var būt nepieciešami augšanas regulatori stiebra stiepšanās laikā, lai sējums nesakristu veldrē. Veldrē sakrituši augi ātrāk apputeksnējas, tādēļ sēklu raža būs mazāka.

Novākšana

Sēklas ražai visbiežāk plaujamas jūlijā. Novācamas ar kombainu beidzoties deltengatavībai vai sākoties cietajai nobriešanai. Sēklas birst gana viegli, bet mazāk nekā pļavas auzenei. Lai sēklas izbirtu mazāk, ražu vislabāk novākt agri no rīta, lēni braucot ar kombainu (līdz 2 km/h), jo, palielinot ātrumu, daļa sēklu izbirst ar jucekņiem. Izkultas sēklas ir jātīra, jākalē līdz standarta sēklas mitrumam ne vairāk par 14 %. Auzenes sēklai ir plaujamas augstu, atstājot lielākus rugājus. Novācot sēklu ražu, atlikušo masu ir jānoplauj un jāizmanto lopbarībai. Pirms ziemas (septembra sākumā–oktobra beigās) uzaugušais attāls noplaujams 10–15 cm augstumā. Attāla niedru auzenes ģeneratīvo (augļu) vasu tikpat kā neveido.

Cits

Pēc sējas dīgst lēni, īpaši tad, ja gaiss ir vēss. Saziedēšanai nepieciešams jarovizācijas periods (sējas laikā sēklu nebūs). Pagājušā gada ziedi rudenī izveido vasu. Lai veidotos ziedi, ir nepieciešams siltums un garas dienas. Bīvā sējumā uzaug mazāk ģeneratīvo stiebru, mazāk sēklu. Sēklu raža būs mazāka, ja ziedēšanas un sēklu veidošanās laikā būs sauss vai ziedēšanas laikā lietains. Zālaugs var saglabāties līdz 7 un vairāk gadiem, bet sēkla novācama 2.–3. gadā. Izturīgs pret sausumu un ilglaicīgiem plūdiem, iecietīgs pret sēklu laistīšanu. Nav izturīgs pret zemu (1–3 cm) pļaušanu. Kaut arī labi aug slapjās vietās, labi panes augstas temperatūras un sausumu. Ļoti izturīgs pret ziemas aukstumu, pacieš ilglaicīgu (līdz 30 d.) liešanu ar ūdeni, vidēji izturīgs pret ēnošanu. Sakņu sistēma ir ļoti izturīga, tādēļ niedru auzenes veido ļoti stingru velēnu, labi pasargā augsni pret vēja un ūdens radītājam erozijām.

Par sēklu līgumiem, lūdzu, sazinieties ar:

Agronoms-konsultants
Vigandas Budrys
+370 687 77 971
budrys@agrolitpa.lt

Ģenerāldirektoru
dr. Virginijus Kliučininkas
+370 698 36 704
virginijusk@agrolitpa.lt

Par izejvielu audzēšanas līgumiem, lūdzu, sazinieties ar:

Garšvielu-bioloģisko izejvielu menedžeri
Tomas Jackus
+370 616 25 417
tomasj@agrolitpa.lt

Par jūs interesējošiem sēklu piedāvājumiem lūdzam sazināties, izmantojot kontakttinformāciju:

+370 615 11 315 / +370 687 77 971
info@agrolitpa.lt / budrys@agrolitpa.lt

Jūs varat mūs atrast:

UAB „Agrolitpa“

Keravos g., 17, Keravos c., Velžio sen.,
LT 38131, Panevėžas raj. pašv., LIETUVA

Koordinātas: 55.675278; 24.445833

+370 615 11 315

info@agrolitpa.lt

www.agrolitpa.lt/lv/

Sazināties

